

U c h w a ł a   Nr IX/57/2015
Rady Miasta Starogard Gdański
z dnia 29 kwietnia 2015 r.

w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Starogard Gdański.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz § 8 ust. 1 pkt 1 Statutu Gminy Miejskiej Starogard Gdański (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2010 r. Nr 144, poz. 2809 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Rada Miasta Starogard Gdański w uznaniu szczególnych zasług dla miasta nadaje pośmiertnie **Księdzu Prałatowi Henrykowi Jankowskiemu tytuł Honorowego Obywatela Miasta Starogard Gdański.**

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Starogard Gdański

Anna Benert

Uzasadnienie

Ks. Henryk Jankowski ur. się 18 grudnia 1936 r. w Starogardzie Gdańskim w rodzinie pochodzącego z Lubawy kupca. Miał siedmioro rodzeństwa, w tym siostrę bliźniaczkę. Był ministrantem w kościele św. Mateusza i kościele św. Wojciecha w Starogardzie Gd. Po ukończeniu gimnazjum dla pracujących pracował w urzędzie skarbowym.

W 1958 r. wstąpił do seminarium duchownego. 21 czerwca 1964 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Obowiązki wikariusza pełnił w parafii Św. Ducha w Gdańsku do 1967 r. W latach 1967-1970 spełniał obowiązki duszpasterskie w parafii św. Barbary. W 1970 r. objął stanowisko proboszcza parafii św. Brygidy w Gdańsku.

17 sierpnia 1980 r. odprawił pierwszą mszę św. dla strajkujących robotników w Stoczni Gdańskiej. Od tego czasu związał się z późniejszą „Solidarnością” i z otoczeniem jej przywódcy Lechem Wałęsą. Od 1990 r. prałat i kapelan honorowy Ojca Świętego Jana Pawła II.

Ks. Prałat Henryk Jankowski odszedł z Parafii św. Brygidy w 2008 r. Pożegnalnej Mszy Świętej przewodniczył i homilię wygłosił ks. arcybiskup Sławoj Leszek Głódź.

Ostatnie m-ce swojego życia spędził w sopockim hospicjum Caritasu.

Zmarł 12 lipca 2010 r. w Gdańsku na plebanii parafii św. Brygidy.

Ks. Henryk Jankowski przewodniczył Kapitułe Orderu św. Brygidy w Gdańsku. Był zwierzchnikiem (Komandorem) Komandorii Pomorskiej Wojskowego i Szpitalnego Zakonu Świętego Łazarza z Jerozolimy w Polsce.

15 grudnia 2000 r. otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gdańska.

28 stycznia 2004 r. ks. Henryk Jankowski – proboszcz bazyliki św. Brygidy w Gdańsku, kanonik honorowy kapituły gdańskiej, kapelan, konfesor generalny Oblatów św. Brygidy, dyrektor Centrum Ekumenicznego-Światowego Centrum Spotkań w Gdańsku, członek-zalóżyciel Towarzystwa Przyjaciół KUL został odznaczony przez Radę Miejską Starogardu Gdańskiego medalem „Za zasługi dla Starogardu Gdańskiego”.

10 maja 2007 r. został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

17 lipca 2010 r. żegnano śp. Ks. Prałata słowami „Odszedł kapłan mężny i prawy”. Odszedł **Kapłan „Solidarności”**, a opisując Go słowami Herlinga-Grudzińskiego odszedł **„Niezlomny Książę”**. Odszedł Człowiek nazywany „samarytaninem naszych czasów”. Abp Tadeusz Gocłowski, wspominając ks. Prałata, powiedział, że był bardzo dzielnym i energicznie wykonującym swoje obowiązki kapłanem. Wspominał jak pierwszą mszę w swojej parafii ks. Henryk Jankowski odprawił w ruinach kościoła św. Brygidy w deszczu pod parasolem.

Znana jest późniejsza działalność ks. Henryka. To w tej odbudowanej Parafii św. Brygidy znajdowali schronienie represjonowani, prześladowani i uciemiężeni w czasach komunistycznych. Także i później w trudnych latach transformacji ustrojowej znajdowali tu pomoc wszyscy, którzy jej potrzebowali. Ks. Prałat Henryk Jankowski szukając pomocy dla potrzebujących spotykał się i gościł na swojej plebanii największych polityków współczesnego świata.

Jakże wymowna była ocena „Solidarności” z różnych zakładów Trójmiasta, kiedy to wystąpiły one 10 września 1988 r. do przewodniczącego Komitetu Pokojowej Nagrody Nobla w Oslo o przyjęcie zgłoszenia kandydatury ks. kanonika Henryka Jankowskiego do Nagrody Nobla. Opisując bardzo obszernie wielce rozbudowaną działalność charytatywną ks. Jankowskiego stwierdzono: *Wprowadzenie stanu wojennego spowodowało, że na plebanii kościoła św. Brygidy rodziny internowanych, uwięzionych i wyrzuconych z pracy znajdowały wsparcie materialne i duchowe. Ks. Jankowski zorganizował ogromną pomoc materialną płynącą z całej Europy i Ameryki dla osób potrzebujących. Ta pomoc charytatywna spowodowała, że wiele rodzin mogło przetrwać bardzo trudne lata kryzysu gospodarczego. Pomoc otrzymało wiele szpitali, osoby najbardziej chore dzięki akcji ks. Jankowskiego mogły wyjechać na leczenie do Zachodniej Europy.*

Dalej: w gdańskim tygodniku „Wieczór” z 5 listopada 1997 r. pisano: (...) *Nie każdy pamięta, że w czasie stanu wojennego i zaraz po jego zakończeniu, dzięki pralatowi do ogromnych rzesz chorych trafiły tony leków i rozmaitych środków opatrunkowych i medykamentów. Tak, to nie pomyłka, ilość była monumentalna, nie ważono jej w kilogramach. Przez ręce Henryka Jankowskiego docierała do naszego województwa pomoc z Zachodu, a zwłaszcza Niemiec. Prałat dzięki swej popularności i autorytetowi stał się kapłanem nieugiętym, skutecznie walczącym z komunizmem.*

Należy tu dokonać pewnego podsumowania: otóż przy zgłaszaniu ks. Henryka Jankowskiego jako kandydata do Nagrody Nobla należało wszystkie te fakty udokumentować. Nie było to łatwe ze względu na ogrom tych przedsięwzięć.

Szczególnie cenna była Jego wielostronna pomoc dla szpitali i Stacji Pogotowia Ratunkowego. Ogromne miały tu znaczenie mocno rozbudowane kontakty zagraniczne z Polonią – szczególnie amerykańską, ale nie tylko. Także z różnymi charytatywnymi i religijnymi instytucjami zagranicznymi.

Doskonałą ocenę ks. Jankowskiemu wystawił z okazji 30-lecia otrzymania święceń kapłańskich arcybiskup Bronisław Dąbrowski: - *Ksiądz Prałat wiele zrobił nie tylko dla tej parafii, nie tylko dla społeczeństwa, ale i rozslawił imię Polski, imię św. Brygidy na cały świat.*

Odniesienie ks. Prałata Henryka Jankowskiego w 2007 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej nie było przypadkowe, nie było tu żadnego kontekstu politycznego jak mogłoby się wydawać. Ks. Henryk Jankowski poza swoją działalnością duszpasterską, charytatywną na polu ochrony zdrowia, pomocą dla najuboższych i prześladowanych w bardzo dużym stopniu angażował się we wspieraniu szkolnictwa.

Wynikało to oczywiście z Jego ogromnej troski o szczytne tradycje kultury polskiej, do przywiązywania ogromnej wagi do dbałości o nasz język ojczysty. Uważał, że nasza mowa ojczysta to najdroższy nasz skarb. Dla Niego język był tworzywem artystycznym, środkiem wyrazu myśli i uczuć, ogniwem łączącym pokolenia. Wskazywał konkretne

zagrożenia dla języka ojczystego. Pomoc w tworzeniu nowych szkół podstawowych, średnich, nawet przedszkoli była wyrazem tej troski. Konkretnym działaniem ks. Henryka było współtworzenie Gdańskiej Fundacji Oświatowej. Akt notarialny powstałej fundacji 12 lipca 1989 r. podpisywała m.in. obecna Minister Edukacji Narodowej Pani Katarzyna Hall, śp. prof. Robert Głębocki Minister Edukacji Narodowej w rządzie Jana Krzysztofa Bieleckiego. Fundacja ta uruchomiła pierwszą na Pomorzu niepubliczną szkołę średnią w Gdańsku. Ks. Henryk Jankowski był jej głównym sponsorem. 1 września 1996 r. uruchomiono Starogardzkie Autonomiczne Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim również z wielką pomocą ks. Prałata. W następnych latach powstawały następne szkoły z inicjatywy ks. Henryka Jankowskiego i oczywiście samej Fundacji. Te wszystkie działania były wydeptywaniem ścieżki dla działań podobnych w całej Polsce i niepubliczne szkolnictwo powstawało jak grzyby po deszczu. To też jest wielką zasługą ks. Prałata – to zasianie wspaniałej idei rozwoju polskiego szkolnictwa.

Pomoc parafii św. Brygidy uosobionej w ks. Prałacie Henryku Jankowskim wkraczała też na teren kultury szeroko pojętej. Niech tylko przykładem będzie pomoc w rekonstrukcji zabytkowych kościołów jak np.

1. Pomoc w odbudowie Bazyliki Mariackiej początek budowy ołtarza wielkiego w 1964r.
2. Odbudowa Bazyliki św. Brygidy w Gdańsku, początek w 1970 r., pełne wyposażenie kościoła, posadzki, organy, początek budowy ołtarza bursztynowego.
3. Pomoc w rekonstrukcji kościoła św. Andrzeja Boboli w Swarzędzie.
4. Pomoc w rekonstrukcji w parafii w Legbądzu.
5. Pomoc w rekonstrukcji kościoła w parafii św. Antoniego w Karwi – ofiarowanie dzwonu.
6. Pomoc w renowacji zabytkowego, złoconego, barokowego ołtarza w Starogardzie Gd, oraz pomoc w wielu, wielu innych jeszcze kościołach naszej diecezji jak i sąsiednich. Pomagał w budowie też nowych kościołów.

Pomoc dla licznych kościołów archidiecezji to praca na przestrzeni kilkudziesięciu lat. To wszystko i tak jest tylko wycinkiem jego prac. Ufundował wiele pomników i tablic upamiętniających wiele wydarzeń historycznych.

Działania ks. Prałata Henryka Jankowskiego obejmowały też takie działania jak:

1. Stypendia naukowe dla studentów.
2. Pomoc w poszukiwaniu pracy dla bezrobotnych.
3. Pomoc udzielona ofiarom pożaru Hali Stoczni Gdańskiej – pomocą objęto ok. 250 osób.
4. Pomoc dla ośrodków wychowawczych, przedszkoli, domów dziecka, domów starców.
5. Opieka nad biednymi, bezdomnymi i potrzebującymi – od 1970 r. do niemalże końca swojego życia.
6. Ofiarowanie sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego dla misji w Afryce.
7. Wcześniej wspomniana pomoc dla wielu szpitali Trójmiasta: szpitala stocznioowego, Szpitala Neurologicznego w Gdańsku, Akademii Medycznej, Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Ks. Prałat Henryk Jankowski przekazał też wiele darów dla Jasnej Góry, nawet dla miasta Gorlitz, gdzie powstała kaplica maryjna. Ofiarował kuty Krzyż *Virtuti Militari* jako wotum na

cmentarz Monte Casino. W sposób wręcz ciągły ofiarowywał sztandary dla związków kombatanckich, szkół, straży pożarnych, jednostek wojskowych, policji oraz innych związków i stowarzyszeń. Przygotowania paczek bożonarodzeniowych i specjalne spotkania wigilijne dla dzieci z rodzin wielodzietnych, biednych i dzieci specjalnej troski to też stały element działań ks. Prałata.

Osobnym działaniem ks. Henryka Jankowskiego to odbudowa i renowacja XVII-wiecznego kompleksu parkowego-pałacowego w Gdańsku- Oliwie, w którym mieści się obecnie Międzynarodowe Centrum Ekumeniczne. To nie kto inny jak ks. Arcybiskup Tadeusz Gocłowski wyznaczył ks. prałata na Dyrektora Centrum.

Ks. prałat Henryk Janowski urodzony w Starogardzie Gdańskim przez większość swojego życia związany był z Gdańskiem. Nigdy jednak nie zapomniał o swoim mieście. Wspierał wiele inicjatyw starogardzkich. To dzięki Jego staraniom szpital Św. Jana w Starogardzie swego czasu otrzymał duże ilości leków.

Ks. prałat Henryk Jankowski reprezentował postawę człowieka wielce wrażliwego i nieobojętnego na los zwykłego człowieka.

Jest jedna rzecz, która wszystko przewyższa i pokazuje postać tego człowieka zupełnie z innej perspektywy. To postać człowieka wręcz o heroicznej odwadze, kiedy wstępował za bramy Stoczni Gdańskiej w 1980 roku nie wiedząc jeszcze jaki będzie finał. Zaczął odprawiać Mszę Świętą i spowiadać ludzi na oczach całego świata ! Te zdjęcia natychmiast przeniknęły „żelazną kurtynę”. Przyciągnął masowo tych ludzi do spowiedzi i do komunii św..

Świat zrozumiał, że chodzi teraz o pokojową rewolucję. Rewolucję ducha. Te obrazy wytrąciły broń z ręki przeciwnika. Ta postawa heroiczna nie dawała pretekstu dla żadnej innej interpretacji zdarzeń i ta prawdziwa musiała się obronić. Gdyby nie ten załączek wzmocnienia ducha stoczniowców niewiadomo czy by wytrwali bo agresja strony przeciwnej była więcej niż pewna ! Ten początek, ten pierwszy krok był wielką zasługą ks. Henryka Jankowskiego.

Ojciec Święty Jan Paweł II uczynił ks. Henryka Jankowskiego ambasadorem państwa Watykańskiego w sercu „Solidarności”.

Stanisław Kubkowski

Radny VII Kadencji Rady Miasta Starogard Gdański